

Ključ za Da Vinčijev kod

MARTIN LUN

**KLJUČ
ZA**

DA

VINČIJEV

KOD

**BEOGRAD
2005**

Naslov originala :

Da Vinci Code Decoded - Martin Lunn

© Copyright na prevod za SiCG

IP BABUN

Sva prava objavljivanja za SiCG zadržava B&B group

Izdavač:

B&B group

Prevod: Goran Bojić

Lektura: Ana Bešlić

Štampa: Lukaštampa, Beograd

Tiraž: 1000

Prvo izdanje

ISBN 86-873737-31-4

Zahvalnica

Zahvaljujem se Trejsi Tvajmen i Brajanu Albertu iz časopisa „Dagobert’s Revenge”(Dagobertova osveta) za njihovu neprocenjivu podršku i savete u istraživanjima izvršenim u ovoj knjizi, kao i za to što su me upoznali sa Gerijem Bejdilijem i Ričardom Mecgerom iz „Disinformation Company”. Geri i Ričard su takođe uložili mnogo vremena pomažući mi da dođem do knjige koju sada čitate. Obavezan sam takođe i da se zahvalim Džuliju i Stivu na njihovom strpljenju dok su živeli među gomilom materijala za istraživanje koji nas je zadržavao mesecima dok su trajala istraživanja na osnovu kojih je napisana ova knjiga.

Sadržaj

<i>Spisak fotografija i ilustracija</i>	13
<i>Uvod</i>	15
Poglavlje jedan	
<i>Leonardo da Vinči – njegov život i umetnost</i>	17
Pregled – njegovo slikarstvo, nauka, kartografija i izum	17
Leonardova šifrovana poruka i značaj koji ona ima danas	19
Vitruvijanski čovek	23
Bogorodica u pećini	24
Mona Liza	26
Poslednja večera	29
Poklonjenje kraljeva	31
Kontroverza u vezi Torinskog pokrova	33
Poglavlje dva	
<i>Sionski priorat, njegovi Veliki Majstori i familija Plantar</i>	37
Od početka	37
Poznata istorija priorata	38
Svrha i ciljevi Sionskog priorata	39
Uspon i pad vitezova templara	42
„Obaranje hrasta”	45
Veza s Nostradamusom	47
Veliki majstori Sionskog priorata	48
Neke od ličnosti za koje se tvrdi da su bile veliki majstori	50
Nikolas Flamel	50
Rene Anžujski	52
Sandro Filipepi (poznat i kao Botičeli)	54
Robert Bojl	54
Ser Isak Njutn	55
Šarl Nodije	55

Viktor Igo	56
Klod Debisi	57
Žan Kokto	57
Današnja situacija	58
Alžirski debakl	60
KRUG	61
„Istina” iza Pjer Plantar de Sen-Klera	62

Poglavlje tri

<i>Loza Davida i Merovinga</i>	64
Da li su Isusovi potomci sedeli na evropskim prestolima i šta se desilo sa njima?	64
Sveti Gral kao loza Isusa Hrista	64
Merovinci	67
Kralj Dagobert	70
Zaključak	74
Australijska „kraljevska porodica”	77

Poglavlje četiri

<i>Pravi Sonijer i Ren le Šato</i>	82
Ime Sonijer koje je izabrao Den Braun	82
Pravi Sonijer – Berenže	82
Otkriće u Ren le Šatou	83
Istorija Ren le Šatoa	83
Izvor Sonijerovog bogatstva	89
Tajna se produbljuje	90
Sveta geometrija	92

Poglavlje pet

<i>Konstantin Veliki</i>	95
Stapanje Sol Invictus, mitraizma i hrišćanstva	95
Despozini, Hristovi potomci	97
Konstantin menja datume Božića i Uskrsa da bi se poklopili sa prethodnim paganskim praznicima	97
Ponovno pisanje Novog Zaveta	99
Konstantinova darovnica	100

oglavlje šest

<i>Sveti Gral u Evropi</i>	104
Gral kao fizički predmet	104
Kralj Artur	105
Dom Grala u Španiji	110

Poglavlje sedam

<i>Isus Hrist – činjenice i izmišljotine</i>	112
Raskol između Pavla i Hristovog brata, Jakova	113
Detalji arijskih verovanja	113
Poreklo reči „mesija” i njeno tumačenje	113
Pavle odbacuje ortodoksnu jevrejsku religiju	113
Pavlov odnos prema nejevrejima	113
Kako je Pavle uticao na naše predstave o hrišćanstvu	114
Nedovoljno pominjanja Rimljana u Novom Zavetu – zašto?	115
Informacija o rimskoj okupaciji zataškana iz političkih razloga	115
Proročanstvo o mesiji koga je rodila devica	116
Zašto je Isus „morao” da se rodi u Vitlejemu i zašto je isfabrikovana priča o njegovom „devičanskom” rođenju u jaslama	116
Judina „izdaja”	118
Ponovno pisanje jevanđelja	119

Poglavlje osam

<i>Da li je Isus bio oženjen?</i>	120
Den Braun o tome da li je Magdalena bila prostitutka	120
Venčanje Marije i Isusa u Kani	121
Značenje iza imena lika „Ser Li Tibing”	122
Istina u osnovi jevanđelja po Filipu i Jakovu	123
Deo jevanđelja po Marku koji govori o Hristovoj ženidbi	124
Istina u osnovi priče o Lazaru	122

Poglavlje devet

<i>Opus Dei</i>	124
Prelatura svetog krsta i Opus Dei	125
Kult?	126
Regrutovanje	127

Život jednog člana	128	Vestminsterska opatija	163
Telesno umrtvljavanje	130	Grob ser Isaka Njutna	165
Lanac	130	Kuća Kanonika	167
Disciplina	130	Samostani	168
Hladni tuševi	130	Kapela svete vere	168
Obroci	131	Soba Piks	168
Herojski minut	131	Pojmovnik	170
Ćutanje	131		

Poglavlje deset

Druge teme obrađene u „Da Vinčijevom kodu“ **133**

Kriptologija šifre Atbaš – odgonetanje Da Vinčijevog koda	133
Kripteks – pesnička sloboda?	135
Bafomet: obožavaju li templari đavole?	135
Fibonačijeva spirala i zlatni presek 137	
Sveta društva	140
Suvereni Vojni red Jerusalimskog hrama	141
P2	142
Društvo svetog sakramenta	143
Poreklo Tarota	144
Istorija Vatikanske opservatorije i zamka Gandolfo	146
Gnostička jevanđelja	148

Poglavlje jedanaest

Značajna mesta u Parizu spomenuta u „Da Vinčijevom kodu“ **150**

Luvr	150
Crkva Sen Silpis	151
Ulica Akso	152
Zamak de Vijete	152

Poglavlje dvanaest

Kapela Roslin **153**

Učenikov stub	156
Skriveno blago	161

Poglavlje trinaest

London	162
Crkva Templ	162

Spisak fotografija i ilustracija

1. Autoportret Leonarda da Vinčija
2. „Bogorodica u pećini” Leonarda da Vinčija
3. „Mona Liza” Leonarda da Vinčija
4. „Poslednja večera” Leonarda da Vinčija
5. „Poklonjenje kraljeva” Leonarda da Vinčija
6. Torinski pokrov
7. Drvorez sa likom Velikog majstora templarskog reda Žaka de Moleja, sa vezanim rukama
8. Spaljivanje vitezova templara na lomači
9. Kuća Nikolasa Flamela u Parizu oko 1900.
10. Flamelova kuća danas
11. Oficijelni znak Sionskog priorata
12. Prvi Sonijerov pergament
13. Drugi Sonijerov pergament
14. Statua Berenžea Sonijera u Sonijerovom muzeju
15. Kula Magdala
16. Bista Asmodeja u crkvi u Ren le Šatou
17. „Pastiri iz Arkadije” Nikole Pusena
18. Crkva u Ren le Šatou
19. Nadgrobni spomenik Mari de Blanšfor na groblju u Ren le Šatou, sa simbolom Priorata – „PS”
20. Srednjevekovna freska koja prikazuje Darovnicu
21. Pehar Svetog Grala u crkvi Santi Kvatro Koronati u Rimu
22. Papa Jovan Pavle drugi ljubi pehar
23. Sedište Opus Dei u Njujorku
24. Crtež Bafometa francuskog okultiste Elifasa Levija
25. Fibonačijeva spirala

26. Tarot karta Obešenjak, pripisana Žakeminu Gringoneu
27. Luvr
28. Obrnuta piramida u Luvru
29. Crkva San Silpis
30. Meridijan „Ružina Linija” (po pretpostavci izvorni, dre-
vni) koji prolazi kroz crkvu San Silpis
31. Zamak Vijet
32. Kapela Roslin
33. Učenikov stub, kapela Roslin
34. Templ crkva u Londonu
35. Vestminsterska opatija

Uvod

OD OBJAVLJIVANJA „DA VINČIJEVOG KODA” U APRILU 2003. PITANJE KOJE SE SVIMA VRZMALO PO GLAVI GLASILO JE: „KOLIKO JE OD ONOG ŠTO KAŽE ISTINA?”. TAČNO, PISAC DEN BRAUN NA POČETKU KAŽE DA SU „SVI OPISI SLIKARSKIH DELA, ARHITEKTURE, DOKUMENATA I TAJNIH RITUALA U TOM ROMANU VERNI”, ALI, NA KRAJU KRAJEVA, TO JE IPAK ROMAN, PA JE SVAKAKO DOPUSTIO SEBI MALO PESNIČKE SLOBODE.

Cilj ove knjige je da pokuša da odvoji činjenice od literature. To nije lako! Ponekad teme koje Braun koristi iz jedne perspektive izgledaju na jedan, a iz druge na potpuno drugačiji način.

Hrišćanska crkva svakako oseća da je zbog „Da Vinčijevog koda” dospela u centar pažnje - a njoj se ne sviđa da je neko posmatra kritičkim okom. Ta crkva se 2000 godina zasnivala na veri svojih sledbenika, a za njih je vera, po definiciji, verovanje bez dokaza. Hrišćanstvo nije bilo u stanju da nađe bilo kakav ubedljiv dokaz za ono u šta želi da njegovi sledbenici veruju, i više od jednog veka unazad moralo je da se brani od mnoštva naučnih otkrića za koje je želelo da najradije nestanu!

Sada se crkva opet našla suočena sa teškim pitanjima, ovoga puta zbog romana-bestselera po imenu „Da Vinčijev kod”.

„Da Vinčijev kod” je postigao tako sjajan uspeh ne zbog očigledno zanimljivog, ali prilično prosečnog avanturističko-kriminalnog zapleta, već zato što je Den Braun podstakao svoje čitaoce da ranije prihvaćene poznate „istine” vide u potpuno nepoznatoj svetlosti.

Na taj način, on je podstakao apetit mnogima, a opet njihovo ljubopitstvo ostavio nezadovoljenim na kraju romana. Braun provocira svoje čitaoce da postave sebi teška pitanja, a ja se nadam da ću u ovoj knjizi bar donekle izaći u susret poraslom apetitu ljudi za ovakve teme.

Neki od nas misle da se u poslednjih par decenija odigralno određeno „otopljavanje” koje vodi čovečanstvo ka nekoj vrsti duhovnih otkrovenja. To se odigralo putem naučno-fantastičnih filmova kakav je „Matriks” i opšteg interesa i rasprava o ezoteričkim temama kakve su leteći tanjiri i krugovi u žitu. To otkrovenje bi čak moglo da uzme oblik iskopavanja u Ren le Šatou, što bi dovelo do priznavanja porodica Grala.

Subverzivni roman Den Brauna „Da Vinčijev kod” mnogo je doprineo promeni kroz koju svet prolazi. Da li ste deo te promene i želite li da znate više?

Martin Lun, Barselona, Španija

Poglavlje jedan

Leonardo da Vinči – njegov život i umetnost

TO ŠTO JE DEN BRAUN IZABRAO LEONARDA DA VINČIJA ZA SREDIŠNJEG UMETNIKA U SVOJOJ KNJIZI I LIK KOJI SE POJAVLJUJE U NJENOM NASLOVU ISTOVREMENO JE I INTERESANTNO I OPRAVDANO. LEONARDOVO ZNANJE JE KROZ VEKOVE PRAKTIČNO POSTALO SVOJINA ČITAVOG ZAPADNOG SVETA. ON JE VEROVATNO NAJVEĆI PRIMER UNIVERZALNOSTI KOJI JE SVET IKAD VIDEO. KAO I IME ALBERTA AJNŠTAJNA, IME LEONARDA DA VINČIJA JE SINONIM ZA GENIJA.

U njegovo doba, uopšte nije bilo retko da ljudi zadiru u više oblasti znanja ili više specijalnosti, ali uprkos tome, nikad nije bilo, čak ni u njegovo vreme, nikog ko bi se mogao meriti sa njim kao slikarom, vajarom, arhitektom i inženjerom. I ne samo to, on nije istraživao prirodu samo da bi stekao znanje kako stvari funkcionišu, već da bi shvatio i zašto. Den Braun je zato u pravu kad kaže da je Leonardo bio „poklonik božanskog poretka Prirode”. Dok su njegovi savremenici preslikavali biljke sa slika u knjigama, on je preslikavao direktno iz prirode. Njegov izbor biljaka na njegovim slikama bio je simboličan. Kao što nam je šokiranim tonom rekao Den Braun, on je zaista secirao leševe, ukupno 30, otprilike 2 godišnje, dok je obavljao proučavanja. To je bilo nezakonito, ali drugo je pitanje da li je zaista sam iskopavao tela. Crkva je verovala da ljudsko telo mora da bude sahranjeno da bi moglo da vaskrsne Sudnjega Dana. Ipak, izgleda da je Leonardo imao odobrenje crkve za tu praksu; nema sumnje da su mnogi uticajni ljudi bili impresionirani veštinom kojom je u njegovim crtežima prikazano ljudsko telo u raznovrsnosti svojih slojeva. Drugim re-

ćima, bilo je zabanjeno secirati leševe, ali se niko nije mogao nagnati da preduzme nešto protiv toga što Leonardo to čini. (To očigledno prenebregavanje zakona u nekim slučajevima može da zazvuči poznato svakom ko poznaje savremeni italijanski pravni sistem). Leonardovi detaljni crteži u velikoj meri su doprineli današnjem medicinskom znanju od koga imamo znatne koristi.

Njegovi pronalasci pokazuju da je imao značajne vizionarske moći. Pravio je nacрте za tenkove, padobrane, automobile i helikoptere, koji nisu mogli da se ostvare vekovima. Zamislilo je čak i teleskop 100 godine pre Galileja. Za Leonarda, vid je bio najviši čovekov čulni organ, zbog njegove sposobnosti da tačno prenosi znanje. Zato je njegova filozofija bila „super vedere” – znati kako da se gleda. Možda je nepošteno prema Leonardu to što je Den Braun rekao da je ovaj slikao hrišćanske motive iz komercijalnih razloga, da bi mogao da nastavi svoj raskošan način života. Sve što je činio, činio je sa neuporedivom veštinom, koja je poticala od izvrsne podloge koju je za nju stvorio. Istina je da on nikad nije naslikao raspeće Hristovo. Teško bi se takođe moglo reći da je stvorio „ogroman broj dela” sa hrišćanskim temama; od sedamnaest preostalih slika koje se sigurno mogu pripisati njemu, nekoli-ko nije dovršeno.

Njega istoričari umetnosti spominju naprosto kao „Leonarda”. Naziv „da Vinči” („od Vinčija”) nije prezime; ono samo označava odakle je poreklom. Ako bismo ga koristili kao prezime, bilo bi to kao da o Aleksandru Velikom govorimo samo kao o „Velikom”; međutim, „Da Vinči” se toliko često koristi da ne može biti nedoumice o kome je reč.

Leonardo se rodio 1452, kao nezakoniti sin ser Pjera, uspešnog advokata i zemljoposjednika iz Firence. Majka mu je bila florentinska seljanka koja se kasnije udala za jednog

ondašnjeg radnika. Leonardo je odrastao na očevom posedu u okolini Empolija, gde se prema njemu postupalo kao prema zakonitom sinu i tu je naučio čitanje, pisanje i aritmetiku. Kasnije je učio latinski, višu matematiku i geometriju.

Kad je imao oko 15 godina, otac je odveo Leonarda Andrei del Verokiju, pa je on, postavši njegov pomoćnik, kod njega učio slikarstvo, vajarstvo i tehničko-matematičke veštine. Tada će se susresti sa još jednim Velikom majstorom Sionskog priorata, Botičelijem, koji je tada takođe učio kod Verokija. Verovatno je da je svoje proučavanje anatomije Leonardo započeo u jednom obližnjem studiju u tom periodu. Radio je nezavisno u Firenci sve do 1481. Mnoga njegova dela datiraju iz tog perioda, uključujući i veliko nedovršeno „Poklonjenje kraljeva”.

1482. Leonardo je stupio u službu Ludovika Sforce, poznatog takođe i kao Lodoviko Moro (Crni), Vojvode od Milana, gde se na listi dvorana navodi kao *pictor et inegarius ducalis* („vojvodin slikar i inženjer”). Sforca je bio blizak prijatelj Renea Anžijskog, još jednog velikog majstora Sionskog priorata. Tamo je Leonardo proveo narednih 17 godina, dok Ludoviko nije zbačen sa vlasti. Pored slikanja, vajanja i uređivanja dvorskih proslava, on je bio tehnički savetnik za arhitekturu, fortifikaciju i vojna pitanja, pa je čak služio i kao inženjer za hidrauliku i mehaniku. U tom periodu je najpotpunije razvio svoju univerzalnu genijalnost.

Tokom tog perioda završio je samo sedam slika, uključujući i prvu verziju „Bogorodice u pećini”, koju pominje Den Braun. To je bio deo oltara koji je trebalo da bude izložen u crkvi Svetog Franje Velikog u Milanu. U to vreme je takođe naslikana i veličanstvena Poslednja večera, na zidu crkve Santa Marija del Gracie (Santa Maria dell Grazie) u Milanu.

Leonardo je tada počeo da razvija svoju ideju o „nauci slikarstva”. Zaključio je da su slikari, koji koriste svoju nadmoćnu sposobnost viđenja, savršeni medijumi za prenošenje znanja pomoću slika, pa je zato svoju umetnost koristio za podučavanje drugih. Ovo je posebno važno za razumevanje uloge Leonarda da Vinčija u „Da Vinčijevom kodu”. Nije Leonardo samo naslikao lepu sliku „Poslednja večera”. Bio je to njegov način da nam saopšti nešto od ogromnog značaja, tako da to dopre do nas i do današnjeg vremena, i da to može razumeti svako ko poznaje njegovu šifru. Kad bi zajedno postavljao tekst i ilustracije, on je prednost davao ilustracijama. Ilustracije ne izražavaju tekst; tekst služi samo da objasni sliku.

Između 1490. i 1495. pisao je rasprave o slikarstvu i arhitekturi i knjige o elementima mehanike i ljudske anatomije. Takođe je nastavio sa proučavanjima u raznim naučnim oblastima. Napisao je i skicirao detaljan prikaz svega što je radio, a čitav taj opus ima na hiljade strana, od kojih su mnoge preživle do dana-današnjeg.

Pošto je Leonardo bio levoruk, pisanje kao u ogledalu nije mu previše teško padalo. Njegov stil nije lak za čitanje, a njegove greške u pisanju i skraćenicе još uvećavaju tu teškoću. A ni njegove beleške nisu uvek imale logični redosled. U svom delu koristio je pisanje obrnuto kao u ogledalu, ali njegova prepiska sa drugima pokazuje da mu nije bilo teško ni normalno pisanje. Glavni Leonardov biograf, Serž Bremli, proučio je sve preživle Leonardove rukopise i zaključio da je pisao obema rukama i u oba smera.

Jedan od rezultata – ako ne i razlog – njegovog obrnutog pisanja bio je taj da se mastilo nije razlivalo kada je pisao levom rukom. Naravno, možda je takođe imao nameru da piše u potaji pošto nije hteo da mu drugi krađu ideje. Još jedan

razlog za takav oprez poticao je iz njegovih nekonvencionalnih predstava o hrišćanstvu. Kao što je Den Braun istakao, u Leonardovo vreme se levorukost povezivala sa „putem leve ruke i satanskim silama. Zato se na levoruke gledalo sa pozorenjem; nije u to vreme bilo lako naći nekog ko je to tako otvoreno ispoljavao kao Leonardo. On je, naime, pisao sa namerom da objavi i na marginama jednog od svojih anatomskih crteža traži od svojih sledbenika da obezbede da njegova dela budu odštampana.”

Do 1500. Leonardo je već bio otišao iz Milana i vratio se u Firencu preko Venecije, čija je vlada zatražila njegov savet u pogledu pretnje od turske invazije na Friuli. Leonardo je preporučio da se ta oblast potopi. Po povratku u Firencu, Leonardo je započeo skicu za sliku „Devica Marija i dete sa sv. Anom” i „Bogorodica sa preslicom”¹. 1503. Leonardo je otišao iz Firence i stupio u službu Čezara Bordžije, vojvode od Valentina, koji je bio biološki sin pape Aleksandra VI i čovek koga su se najviše plašili u to doba. Sumnjalo se da je ubio svog brata, ali je zločin za koji je nesumnjivo bio kriv bilo ubistvo njegovog šuraka Alfonsa, vojvode od Bikelje, drugog muža njegove nečasne sestre Lukrecije, u avgustu 1500. Leonardo je bio fasciniran Bordžijom, koji je, sa svojih 27 godina, bio duplo mlađi od njega.

U tom periodu, Leonardo se bavio crtanjem planova grada i topografskih mapa. Njegov rad postavio je osnove savremene kartografije. 1503. vratio se u Firencu i projektovao kanal koji bi se protezao od grada do mora. To nikad nije izvedeno, ali danas autoput koji povezuje Firencu sa morem ide tačno tim pravcem koji je predložio Leonardo.

¹ Ta slika je avgusta 2003. ukradena iz zamka Dramlaring u Škotskoj.

Leonardo je naslikao "Mona Lizu" između 1503. i 1506, dok je radio na muralu u Dvorani pet stotina u Firenci. Tu sliku je ostavio nedovršenu, pošto se tada vratio u Milano na zahtev Šarla od Amboaza, namesnika francuskog kralja u Milanu. Narednih šest godina proveo je u Milanu, koncentrišući se na arhitekturu, sa kraljevskom platom od 4000 dukata godišnje. Tada je naslikao drugu verziju „Madone na stenju”.

Kad su Francuzi isterani iz Milana 1513, Leonardo se preselio u Rim. Đulijano de Mediči, brat pape Lea X, dao mu je apartman u svojoj palati, Belvedere, koja je bila deo Vatikana. Bio je plaćen, ali dok su drugi, poput Mikelandela, radili na raznim arhitektonskim i slikarskim projektima, Leonardu nije ostalo mnogo toga da radi.

Leonardo je bio pridružen vojsci Šarla de Monpensijea i Burbona, maršala Francuske, i viceguvernera Langdoka i Milana, koga je bio glas da je najmoćniji plemić u Francuskoj početkom 16. veka. On je postao veliki majstor Sionskog priorata nakon Leonarda da Vinčija, 1519. g.

U svojoj 65. godini, Leonardo prihvata ponudu mladog francuskog kralja Franje I, da stupi u njegovu službu. Poslednje tri godine svog života proveo je u maloj vili u Kluu (koji će kasnije biti nazvan Klo Lise) blizu kraljeve letnje rezidencije na reci Loari. Titula mu je bila „prvi kraljev slikar, arhitekta i mehaničar”. U tom periodu se u velikoj meri prema njemu postupalo kao prema uvaženom gostu. Jedina slika koju je uspeo da završi bila je Sv. Jovan Krstitelj, a mnoga od ostalih dela koja je započeo bile su skice za dvorske proslave. Napravio je nacrt vrtova za kraljevu majku, ali su ti planovi morali da se napuste zbog opasnosti od malarije.

Leonardo da Vinči je umro 2. maja 1519. u Kluu i sahranjen u dvorskoj crkvi Sv. Florentina. Ali, ta crkva je tokom francuske revolucije bila teško oštećena i na kraju srušena u 19.

veku. Njegov grob više ne može da se nađe. Njegovo imanje nasledio je njegov najposvećeniji učenik, Frančesko Melci.

Leonardo je opisan kao jedan od prvih ružokrstovaca, a jedan njegov biograf, Vazari, napisao je da je „mislio jeretički”. Ta jeres je uključivala njegovo verovanje da je Isus Hrist imao brata blizanca, Tomu. Na njegovoj slici „Poslednja večera” to je ono što se zapaža kao dva gotovo identična lika Hrista. Drugi lik s leva pokazuje izrazitu sličnost sa Hristom, koji je prikazan kako sedi u sredini, i smatra se da taj lik možda predstavlja Tomu.

Robert Langdon, Sofi Neve, Li Tibing i drugi likovi iz „Da Vinčijevog koda” raspravljaju o nekoliko Leonardovih dela. Neka od važnijih su:

Vitruvijanski čovek

Jedno od poslednjih pojavljivanja Da Vinčijevog crteža "Vitruvijanski čovek" (i, bez sumnje, najrasprostranjenije), je na italijanskom novčiću od 1 eura, što ukazuje da popularnost tog simbola ne opada. On se takođe nalazi na koricama ove knjige. Sam Leonardo je o ovom crtežu napisao:

„Vitruvije, arhitekta, u svom delu o arhitekturi kaže da se mere ljudskog tela sledeće: 4 prsta čine jedan dlan, a 4 dlana čine jednu stopu, 6 dlanova čine lakat; čovekova visina je četiri lakta. A 4 lakta čine jedan korak, a 24 dlana čine čoveka. Dužina čovekovih raširenih ruku jednaka je njegovoj visini. Rastojanje od korena kose do dna brade čini osminu njegove visine; rastojanje od vrha grudi do korena kose biće sedmina čitavog čoveka. Rastojanje od bradavica do vrha glave biće četvrtina čoveka. Najveća širina ramena sadrži četvrtinu čoveka. Od lakta pa do vrha šake to je petina čoveka; a od lakta pa do pazuhe je osmina čoveka. Čitava šaka biće desetina čoveka. Rastojanje

od dna brade do nosa, a od korena kose do obrva je u oba slučaja ista, i kao i uho, čini trećinu lica”.

(Beležnice Leonarda da Vinčija, tom 1 od 2 toma u broširanoj verziji, str 182-3, Dover, ISBN 0-486-2252-0.)

Bogorodica u pećini

Den Braun tvrdi da je izvorni nalog za izradu „Bogorodice u pećini” došao od monahinja iz kapele Device u crkvi Sveti Franja Veliki u Milanu. Nju su, zapravo, naručili monasi te crkve. Jedna od verzija „Bogorodice u pećini” nalazi se u Luvru i smatra se da je ona u potpunosti Leonardovo delo. Stručnjaci nisu tako sigurni da je drugu verziju, u Nacionalnoj galeriji u Londonu, slikao samo on. Ona ima „plastičniji” izgled, što je dovelo do teorije da je ona delo udruženog rada. Ta slika ne samo da opisuje bezgrešno začecje, već odražava i činjenicu da je legenda o sv. Jovanu Krstitelju bila popularna u Firenci tog perioda. Ta slika prikazuje dete Isusa kako po prvi put sreće Jovana Krstitelja. Oba deteta nastoje da pobegnu od čuvenog Irodovog pokolja nedužnih, a Jovan Krstitelj je pod zaštitom anđela Urijela. Zapravo, Leonardo je u neku ruku čitavog života bio opsednut Jovanom Krstiteljem. U izvornim skicama, Urijel je naslikan kao veoma ženstven, ali na samoj slici anđeo ima mnogo više hermafroditских crta.

Dileme koje je ta slika izazvala nisu podstaknute „užasom” koji je ovde predstavljen. Jovan Krstitelj je bio učitelj Isusa Hrista i u jevanđeljima je na nespretan način opisano kako Jovan krsti Hrista. Jovan Krstitelj je bio glavni lik u Isusovom životu. Ta dva dečaka su bila rođaci, prema piscu trećeg jevanđelja, Luki. Kao Aronov potomak, Jovan je mogao da polaže pravo na titulu Sveštenika Mesije. A pošto je Isus potomak i Arona i Davida, on je mogao da polaže pravo i na titulu sveštenika Mesije i kralja Mesije. Zato su ta dva rođaka predstavljala

odgovor na molitve Jevreja da se ujedine duhovni i zemaljski aspekti u istoj porodici. Ta se situacija još jednom ponovila tokom dinastije Makabejaca – poslednje izraelske monarhije. To se ne uklapa u plan rimokatoličke crkve da predstavi Isusa kao sina Božijeg. Teško da bi to mogao da bude, ako je drugog čoveka smatrao svojim učiteljem.

Jovan Krstitelj je bio prorok koji je predvideo da će se pojaviti jedna kraljevska figura i ispuniti proročanstvo da će rimski okupatori Judeje biti zbačeni. Rimske vlasti su ga smatrale toliko opasnim da je morao da bude pogubljen. Za raspravu je da li slika jasno i glasno izražava tu poruku. Položaj dece u odnosu jedno na drugo nije izrazito drugačiji na drugoj slici. Glavni problem u kompoziciji slike odnosi se na činjenicu da na prvoj slici nijedan od svetih likova nema oreol, pa su zato monasi konstatovali da je neprihvatljiva i tražili da se naslika druga verzija.

Ima i drugih razlika između te dve slike, na primer, druga slika je mnogo plavlja po koloritu. Urijelova ruka, koju Den Braun opisuje kako pravi pokret kao da seče, ispod Marijine ruke nalik na kandžu, na drugoj slici ne pokazuje na Sv. Jovana. Na prvoj slici to bi odgovaralo proročanstvu da će Jovanu u budućnosti biti odsečena glava.

Leonardu je 25. aprila 1483 rečeno da naslika tu sliku. Dat mu je veoma tesan rok, da je završi do praznika Blagovesti 8. decembra. Leonardo, što je tipično za njega, nije poštovao taj rok, što je dovelo do dva duga sudska procesa. Moguće je da je Leonardo dao kopiju koja je danas u Luvru francuskom kralju Luju XII, u znak zahvalnosti što je rešio zakonske probleme koji su se pojavili. To bi zahtevalo da se naslika drugi primerak. Monasi su ustanovili šta tačno žele na slici:

„Stavka, naša Bogorodica: nalaziće se u središtu, njena odora biće od zlatnog brokata i marinsko plava, skute će